Data publikacji: 15.02.2019

Zmarł premier Jan Olszewski – trwa żałoba narodowa

7 lutego 2019 roku zmarł premier Jan Olszewski, żałoba narodowa po Jego śmierci rozpoczęła się o północy (w nocy z czwartku na piątek) i potrwa do godziny 19.00 w sobotę. Główne uroczystości pogrzebowe zaplanowano na sobotę - o godzinie 11.00 odbędzie się msza żałobna w archikatedrze św. Jana Chrzciciela, między 13.00 a 13.30 kondukt pogrzebowy przejdzie pod pomnik Powstania Warszawskiego, gdzie premiera pożegnają żołnierze Armii Krajowej, byli powstańcy warszawscy oraz działacze antykomunistycznej opozycji. Następnie w asyście wojska ciało Zmarłego przewiezione zostanie na cmentarz na Powązkach.

Jan Ferdynand Olszewski - urodził się 20 sierpnia 1930 r. w Warszawie. Polski polityk, adwokat i publicysta. W okresie II wojny światowej i okupacji żołnierz Szarych Szeregów oraz uczestnik Powstania Warszawskiego. Działacz opozycji demokratycznej i obrońca w procesach politycznych w okresie PRL. W latach 1991–1992 prezes Rady Ministrów, w latach 1991–1993 i 1997–2005 poseł na Sejm I, III i IV kadencji, twórca i przewodniczący Ruchu dla Rzeczypospolitej oraz Ruchu Odbudowy Polski, w latach 1989–1991 i 2005–2006

członek Trybunału Stanu, w latach 2006–2010 doradca prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. Kawaler Orderu Orła Białego.

Podczas okupacji niemieckiej był członkiem konspiracyjnego harcerstwa – Szarych Szeregów, do organizacji tej wstąpił w 1943. Działał w tzw. Zawiszy (najmłodszej grupie wiekowej Szarych Szeregów), w drużynie PH-100-BP im. Bolesława Prusa na Nowym Bródnie[6], gdzie nosił pseudonim „Orlik". Jako łącznik uczestniczył na terenie Pragi w powstaniu warszawskim. W latach 1946–1947 działał w młodzieżowym kole Polskiego Stronnictwa Ludowego Stanisława Mikołajczyka. Brał wówczas udział w kampanii wyborczej na jego rzecz w wyborach do Sejmu Ustawodawczego.Absolwent XIII Liceum Ogólnokształcącego im. płk. Leopolda Lisa-Kuli (1949). W 1953 ukończył studia prawnicze na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego.

Działalność w latach 50., 60. i 70.Po ukończeniu studiów pracował w Ministerstwie Sprawiedliwości (do 1954), później w Zakładzie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk (do 1956).W latach 1956–1957 był członkiem zespołu redakcyjnego tygodnika „Po prostu". Napisał z Walerym Namiotkiewiczem i Jerzym Ambroziewiczem tekst Na spotkanie ludziom z AK (zamieszczony w tym czasopiśmie w wydaniu z 11 marca 1956), w którym autorzy wzywali do rehabilitacji żołnierzy Armii Krajowej. W swoich artykułach wskazywał nadużycia w sądownictwie i wymiarze sprawiedliwości, opisywał symbiozę aparatu partyjnego ze środowiskiem przestępczym na prowincji. Od 1957 miał utrzymywany przez dwa lata zakaz publikowania jako dziennikarz.W latach 60. był obrońcą w procesach politycznych m.in. Melchiora Wańkowicza (1964), Jacka Kuronia i Karola Modzelewskiego (1965), Janusza Szpotańskiego (1968), Adama Michnika i Jana Nepomucena Millera. W latach 1968–1970, w związku z obroną studentów aresztowanych w czasie manifestacji marcowych w Warszawie, był zawieszony w prawie wykonywania zawodu. Po tym okresie powrócił do pracy jako adwokat. W 1970 brał udział jako obrońca w procesie działaczy niepodległościowej organizacji Ruch. W grudniu 1975 był inicjatorem, współautorem (wraz z Jackiem Kuroniem i Jakubem Karpińskim) oraz sygnatariuszem Listu 59, apelu do Sejmu PRL zawierającego protest przeciwko projektowanym zmianom w Konstytucji PRL oraz deklarację celów opozycji. W styczniu 1976 z Wojciechem Ziembińskim napisał skierowany do Sejmu PRL List 14, będącego kolejnym protestem przeciwko wprowadzeniu do konstytucji zapisu o nienaruszalności sojuszu ze Związkiem Radzieckim. Podpisał również oświadczenie 14 intelektualistów z czerwca 1976, solidaryzujące się z protestami robotniczymi. W 1976 znalazł się wśród założycieli Polskiego Porozumienia Niepodległościowego. W okresie swojej działalności w PPN latach 1976–1980 ogłosił ponad pięćdziesiąt publikacji programowych. W 1977 napisał, wydany przez tę organizację i następnie wznawiany w ramach drugiego obiegu wydawniczego, poradnik Obywatel a Służba Bezpieczeństwa, który stał się instrukcją dla opozycjonistów rozpracowywanych przez funkcjonariuszy SB w okresie stanu wojennego. Należał do czteroosobowego kierownictwa PPN wraz ze Zdzisławem Najderem, Andrzejem Kijowskim i Janem Józefem Szczepańskim.W 1976 uczestniczył w zakładaniu Komitetu Obrony Robotników. Był współautorem jego Apelu do społeczeństwa i władz PRL z 23 września tegoż roku. Nie został celowo umieszczony na liście ujawnionych członków KOR, co ułatwiało mu udzielanie pomocy prawnej robotnikom represjonowanym i sądzonym po wydarzeniach czerwcowych. W październiku tego samego roku wraz z Anielą Steinsbergową i Józefem Rybickim rozważał powołanie Komitetu Obrony Praw Człowieka, który współpracowałby z podobnymi organizacjami spoza Polski. We wrześniu 1977 podpisał Deklarację Ruchu Demokratycznego, będącą dokumentem programowym środowiska KOR-u.

Działalność w latach 80.We wrześniu 1980 włączył się w organizowanie niezależnego związku zawodowego w Warszawie. Na spotkaniu przedstawicieli niezależnych związków w Gdańsku 17 września tegoż roku wystąpił, obok Karola Modzelewskiego, z koncepcją, by wszystkie nowo powstałe związki zjednoczyły się w jedną strukturę ogólnopolską, co zostało zaakceptowane. Był doradcą Krajowej Komisji Porozumiewawczej (od października 1981 Komisji Krajowej) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność" oraz zarządu Regionu Mazowsze, a także jednym z autorów pierwszego statutu „Solidarności". Prowadził następnie wraz z Wiesławem Chrzanowskim postępowanie rejestracyjne związku przed sądem w Warszawie, później także postępowanie rejestracyjne NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność". W grudniu 1980 współtworzył Komitet Obrony Więzionych za Przekonania, powołany przez KKP. Od stycznia 1981 wchodził w skład rady programowo-konsultacyjnej Ośrodka Prac Społeczno-Zawodowych przy KKP. Z

ramienia sekretarza Episkopatu Polski arcybiskupa Bronisława Dąbrowskiego prowadził rozmowy z przedstawicielami władzy w sprawie zwolnienia z więzień i obozów internowania osób chorych. Brał udział w procesach przeciwko organizatorom strajków i podziemnym wydawcom. Był obrońcą m.in. Lecha Wałęsy, Zbigniewa Romaszewskiego, Zbigniewa Bujaka. Wiosną 1983 był inicjatorem wspólnego oświadczenia podziemnego NSZZ „Solidarność", związków branżowych i autonomicznych, zawierającego protest przeciwko delegalizacji wszystkich związków zawodowych w Polsce. Został wówczas zatrzymany na 48 godzin, po czym – prosto z aresztu – pojawił się na sali sądowej jako obrońca w procesie podziemnego Międzyzakładowego Robotniczego Komitetu „Solidarności". Z upoważnienia prymasa Józefa Glempa i rodziny księdza Jerzego Popiełuszki w 1984 i 1985 występował jako pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego w procesie jego zabójców. W mowie oskarżycielskiej, transmitowanej wówczas przez radio, przedstawił swoją wersję wydarzeń, twierdząc, że morderstwo miało być polityczną prowokacją, której celem było rozpętanie w kraju zamieszek.Należał do sygnatariuszy oświadczenia z 31 maja 1987, wydanego przez grono osób zaproszonych przez Lecha Wałęsę, zawierającego podstawowe cele opozycji. W maju 1988 z ramienia episkopatu był jednym z mediatorów (wraz z Haliną Bortnowską i Andrzejem Stelmachowskim) w rozmowach podczas strajku w Hucie im. Lenina. Potem uczestniczył w rozmowach księdza Alojzego Orszulika z generałami Czesławem Kiszczakiem i Zbigniewem Pudyszem w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, gdzie dyskutowano na temat „potrzeby ratowania kraju". W grudniu 1988, w związku z planowanymi rozmowami Okrągłego Stołu współtworzył Komitet Obywatelski przy Przewodniczącym NSZZ „Solidarność". Podejmował działania celem wyjaśnienia okoliczności zabójstw dokonanych w 1989 na księżach Stefanie Niedzielaku, Stanisławie Suchowolcu i Sylwestrze Zychu.Od 1982 do 1989 publikował w „Przeglądzie Katolickim", w 1989 rozpoczął współpracę z „Tygodnikiem Solidarność".

Działalność w III Rzeczypospolitej, lata 1989–1991Był uczestnikiem obrad Okrągłego Stołu (jako ekspert strony solidarnościowej w podzespole ds. reformy prawa i sądów). Nie kandydował do Sejmu kontraktowego. W latach 1989–1991 pełnił funkcje zastępcy przewodniczącego Trybunału Stanu. W 1989 został członkiem Niezależnego Komitetu Historycznego Badania Zbrodni Katyńskiej, a w 1990 był współzałożycielem i fundatorem Polskiej Fundacji Katyńskiej. Od 1990 należał do Porozumienia Centrum. Jesienią tego samego roku uczestniczył w przygotowaniu programu wyborczego Lecha Wałęsy i był jego mężem zaufania w Państwowej Komisji Wyborczej w wyborach prezydenckich. Został następnie członkiem Komitetu Doradczego przy Prezydencie RP Lechu Wałęsie (1991). W wyborach parlamentarnych w 1991 uzyskał mandat posła na Sejm I kadencji z listy Porozumienia Obywatelskiego Centrum. Zasiadał w Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego, a także w komisjach sejmowych: nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw konstytucyjnych, Komisji Sprawiedliwości oraz Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych. Ponadto brał udział w pracach Podkomisji podstaw ustroju politycznego i społeczno-gospodarczego oraz Podkomisji organów władzy ustawodawczej, wykonawczej i samorządu terytorialnego.

Rząd Jana Olszewskiego6 grudnia 1991 Sejm I kadencji na wniosek prezydenta powołał go na stanowisko prezesa Rady Ministrów. Po sformowaniu składu Rady Ministrów jego gabinet uzyskał wotum zaufania 23 grudnia. Pierwszą wizytę zagraniczną jako premier złożył w lutym 1992 w Watykanie. Jako prezes RM deklarował spowolnienie prywatyzacji majątku państwowego, wspierał rolnictwo, wprowadzając ceny minimalne na produkowaną żywność i dopłaty do paliwa rolniczego, opowiadał się też za dekomunizacją w Ministerstwie Obrony Narodowej (obejmującą wszystkich żołnierzy i pracowników cywilnych Sił Zbrojnych RP i ministerstwa) oraz w MSW w tym Urzędzie Ochrony Państwa i Policji (obejmującą też pracowników cywilnych podległych MSW niebędących funkcjonariuszami), nie przygotowując w trakcie kierowania Radą Ministrów rozwiązań prawnych w tym zakresie. W maju 1992 wyraził swój sprzeciw koncepcji przekazywania baz opuszczanych przez wojska rosyjskie stacjonujące w Polsce w ręce międzynarodowych spółek polsko-rosyjskich. Uchwałą Sejmu z 5 czerwca 1992 Jan Olszewski został pozbawiony urzędu na skutek uchwalenia wotum nieufności. Głosowanie złożonego w maju wniosku o odwołanie rządu zostało przyspieszone w związku z działaniami ministra spraw wewnętrznych Antoniego Macierewicza w ramach wykonywania tzw. lustracyjnej uchwały Sejmu i sporządzeniem listy Macierewicza.

Działalność od 1992W 1992 wystąpił z Porozumienia Centrum, został założycielem Ruchu dla Rzeczypospolitej, w którym objął funkcję przewodniczącego. Razem m.in. z Partią Wolności Kornela Morawieckiego i Akcją Polską Antoniego Macierewicza zawiązał przed wyborami parlamentarnymi w 1993

Koalicję dla Rzeczypospolitej, która z wynikiem 2,7% nie przekroczyła progu wyborczego. On sam, kandydując do Sejmu z okręgu warszawskiego, uzyskał 39 071 głosów. Po utracie mandatu poselskiego brał udział w różnych inicjatywach integrujących pozaparlamentarne ugrupowania prawicowe (m.in. w ramach Konwentu Świętej Katarzyny). W wyborach prezydenckich w 1995 zajął czwarte miejsce, uzyskując 6,86% poparcia (1 225 453 głosów). W II turze nie poparł żadnego z kandydatów. Po uzyskaniu tego wyniku założył nową partię pod nazwą Ruch Odbudowy Polski, która w 1996 w sondażach uzyskiwała nawet kilkanaście procent poparcia. Ponownie zarejestrował się jako kandydat na urząd prezydenta w wyborach w 2000.Wraz z Antonim Macierewiczem i Gabrielem Janowskim przed wyborami parlamentarnymi w 2005 stworzył federacyjną partię pod nazwą Ruch Patriotyczny. która w wyborach do Sejmu uzyskała 1,05% głosów. Sam Jan Olszewski w tych wyborach bez powodzenia ubiegał się o mandat senatora w okręgu warszawskim, uzyskując około 123 tys. głosów (16,22%) i zajmując 6. miejsce. W latach 2005–2006 ponownie był zastępcą przewodniczącego Trybunału Stanu. Od 10 kwietnia 2006 był doradcą prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego do spraw politycznych.

(wikipedia.pl)

Źródło: https://www.brzesko.pl/aktualnosc/72822,zmarl-premier-jan-olszewski-trwa-zaloba-narodowa

Data wydruku: 2026-11-24 09:01:59